

Tilinpäätös vuodelta 2017

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

PRH533/20/2018

Patentti- ja rekisterihallitus

31.12.2017

31.12.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdon katsaus	3
2.	Tuloksellisuus	4
3.	Vaikuttavuus	5
3.1.	Toiminnan vaikuttavuus	5
3.2.	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	8
4.	Toiminnallinen tehokkuus	8
4.1.	Toiminnan tuottavuus.....	8
4.2.	Toiminnan taloudellisuus.....	9
4.3.	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	9
4.4.	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	12
5.	Tuotokset ja laadunhallinta	12
5.1.	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	12
5.2.	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	16
6.	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	18
7.	Tilinpäätösanalyysi	20
7.1.	Rahoituksen rakenne	20
7.2.	Talousarvion toteutuminen.....	20
7.3.	Tuotto- ja kululaskelma	20
7.4.	Tase	22
8.	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	23
9.	Arviointien tulokset	24
10.	Yhteenvedo havaituista väärinkäytöksistä	24
11.	Talousarvion toteutumalaskelma	25
12.	Tuotto- ja kululaskelma	26
13.	Tase	27
14.	Liitetiedot	29
15.	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	36

31.12.2017

Tilinpäätös vuodelta 2017

Toimintakertomus

1. Johdon katsaus

Vuosi 2017 oli Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH) tuloksellinen vuosi. Uusi pääjohtaja aloitti tehtävässään maaliskuussa 2017. PRH muutti loppuvuodesta Hakaniemeen osoitteeseen Sörnäisten rantatie 13. Kiinteistö peruskunnostettiin PRH:n ja kiinteistön toisen vuokralaisen Valtiokonttorin tarpeita vastaavaksi monitilaratkaisuksi. Luopumisen nimetyistä työpisteistä on merkinnyt koko henkilöstölle uusien digitaalisuuden perustuvien työn tekemisen tapojen omaksumista.

Muuton yhteydessä PRH:n hallinnoimaa paperiarkistoa saatiin supistetuksi merkittävästi. Samalla arkistotilojen määrää vähennettiin, jolloin saatiin myös tilakustannussäästöjä aikaiseksi. Arkiston muuttamista sähköiseen muotoon jatketaan, mikä onkin ensiarvoisen tärkeää PRH:n hallinnoiman tiedon hyödynnettävyyden kannalta.

Muutto oli kaikkiaan hyvin suunniteltu ja toteutettu projekti, jonka aikana viraston toiminta jatkui keskeytyksettä. Asiakkaalle muutto näkyi ainoastaan käyntiasiakaspalveluosoitteen muutoksena.

Viraston johto valmisteli PRH:n uutta strategiaa vuoden 2017 aikana ja sen on määrä valmistua vuoden 2018 alkupuolella. Strategian perustana on tuore visio, joka kuuluu ”Erinomainen asiakaskokemus – parasta viranomaispalvelua yhdessä”. Vision toteuttamiseksi on määritetty neljä strategista päämäärää: asiakkaamme onnistuvat; tietomme on avointa ja helppokäyttöistä; toimintamme on vaikuttavaa ja tehokasta; olemme yhdessä tekemisen esimerkki. Strategian toimeenpanon aikajänne on vuosissa 2018-2022.

Yleisen taloustilanteen kohentuminen näkyi PRH:ssa erityisesti ilmoitusaktiivisuuden ja palvelujen kysynnän kasvuna. Huomionarvoista on, että muuttoon valmistautumisesta ja kysynnän kasvusta huolimatta PRH kykeni täyttämään toiminnalle asetetut tulostavoitteet lähes kaikilta osin. Käsittelyaikatavoitteet saavutettiin lukuun ottamatta kansallisten patenttihakemusten kokonaiskäsittelyaikaa. Tähän vaikuttivat priorisoinnit patenttihakemusten jatkokäsittelytilanteen parantamiseen sekä ensimmäisen välipäätöksen nopeuteen. Sähköiset kaupparekisteri-ilmoitukset käsiteltiin keskimäärin jo alle kahdessa päivässä.

Sähköisen asioinnin osuus on vuosi vuodelta kasvanut, mutta osuuden kasvattaminen edelleen on haasteellista. Positiivisena esimerkkinä on kuitenkin viime helmikuussa avattu yksityisen elinkeinonharjoittajan sähköinen perustamispalvelu, jonka käyttöaste on alusta asti ollut korkea. Yhteisömuotoisten asiakkaiden käyttämien palvelujen kohdalla käyttöönottoa hidastavat rooli- ja valtuuspohjaiseen sähköiseen asiointiin liittyvät käytännön vaikeudet.

On tärkeää huomata, että digitalisoinnilla ei tulevaisuudessakaan saavuteta tavoiteltuja hyötyjä, jos sähköisten palvelujen rinnalla joudutaan pitämään yllä manuaalisia, paperisiin ilmoituksiin pohjavia toimintoja. Viime vuodet ovat myös osoittaneet paperipohjaisten prosessien alttiuden virheille ja väärinkäytöksille. Kaikkiaan vanhakantainen paperiasiointi lisää kustannuksia ja käsittelyaikoja. Jo lähiaikoina olisikin päästävä puhtaasti sähköiseen hakemus- ja ilmoitusmenettelyyn. Näistä syistä olisi ensiarvoisen tärkeää, että paperiasioinnista voitaisiin luopua niissä palveluissa, joissa jo on sähköisen asioinnin mahdollisuus.

31.12.2017

Työn tuottavuus kasvoi edelleen selvästi, ja virastolle asetettu henkilötöyvuositavoite alitettiin osin viivästyneiden rekrytointien vuoksi. Henkilöstön lähtövaihtuvuuden kasvu antaa hyvän mahdollisuuden kehittää henkilöstön tehtävä- ja osaamisrakennetta viraston näköpiirissä olevaa tulevaisuutta varten. Uuden strategian toteuttamisessa panostetaan edelleen PRH:n työnantajakuvaan ja jo korkealla tasolla olevaan työhyvinvointiin.

PRH:n taloudellinen tulos oli hyvä. Toiminnan ylijäämä kasvoi maksutulojen kasvun ja investointien alhaisen tason yhteisvaikutuksena. Maksutulojen odotetaan pysyvän lähivuosina hyvällä tasolla, mikä luo hyvät edellytykset tietojärjestelmien uudistamisen edellyttämien investointien toteutukselle. Investointien rahoituksessa ei kuitenkaan voida valitettavasti turvautua investointivarauksiin, mikä johtaa jatkossakin tarpeeseen hakea investoinneille rahoitusta valtion budjetista.

EU:n puitteissa valmistellun yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulo lykkääntyi edelleen, ja sen arvioidaan toteutuvan aikaisintaan vuoden 2018 toisella puoliskolla. Yhtenäispatenttijärjestelmän voimaantulolla on positiivinen vaikutus patentointiaktiivisten yritysten toimintamahdollisuuksiin. Viraston näkökulmasta patenttien julkaisu- ja vuosimaksutulojen menetyksellä on merkittävä vaikutus patentti- ja tavaramerkkitoimintojen toimintojen rahoitukseen, mihin on kuitenkin valmistauduttu julkisen talouden kehityksissä.

PRH ja Verohallinto sopivat toimintavuonna yritys- ja yhteisötietojärjestelmän (YTJ) siirtämisestä PRH:n vastuulle. Vastuunsiirron valmistelu ja toteutus jatkuvat vielä lähivuosina. Tämä avaa mahdollisuuden kehittää yritys- ja yhteisötietojärjestelmää yritysten sähköisen asioinnin ja yritystiedon kotipaikaksi.

PRH aloitti tekijänoikeuksien yhteishallinto-organisaatioiden valvonnan vuoden alussa. Myös valvottavat ottivat uuden sääntelyn hyvin vastaan, ja toiminta saatiin käynnistettyä menestyksellisesti.

PRH:ssa kaksi vuotta toiminut tilintarkastusvalvonta on tilintarkastuksen laadun parantamiseksi julkaissut laaduntarkastuksen painopistealueet tuleville vuosille. Uusi laaduntarkastustapa on jalkautettu onnistuneesti ja laaduntarkastuksen painopistealueet määritetty ja viestitty tilintarkastajakunnalle.

Rahoitusmarkkinoilla toimiville yhteisöille myönnettävien kansainvälisten yhteisötunnisteiden (LEI-tunnus) kysyntä kasvoi voimakkaasti. Toimintavuonna tehtiin päätös LEI-tunnusten myöntämisen jatkamisesta PRH:ssa. Tämä edellytti PRH:lta kansainvälisen LEI-tunnusten myöntäjiltä edellytettävän LEI-akkreditointiprosessin läpikäyntiä.

Asiakkaidemme ja henkilöstömme tyytyväisyys pysyivät edelleen ilahduttavan hyvällä tasolla.

2. Tuloksellisuus

PRH:n toiminnan tuloksellisuutta mitataan keskeisillä tulostavoitteisiin liittyvillä tunnusluvuilla. Niistä sovitaan työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) ja PRH:n välisessä tulostavoiteasiakirjassa.

PRH:n tuloksellisuuden näkökulmasta keskeiset tavoitteet ovat asiakastyytyväisyys, työn tuottavuus, käsittelyajat ja sähköinen vireillepano. Yksityiskohtaisemmat tavoitteet tulosalueille määritellään viraston päätöksellä ja sisäisillä tasapainotetuilla tuloskorkeilla: numeerisia tavoitteita asetetaan vaikuttavuudelle sekä resurssien, prosessien ja henkisten voimavarojen hallinnalle. Näiden lisäksi asetetaan strategia- ja toimintälähtöisiä toimenpidetavoitteita.

31.12.2017

3. Vaikuttavuus

3.1. Toiminnan vaikuttavuus

3.1.1. PRH:n toiminnan vaikuttavuus ja hallitusohjelman kärkihankkeet

PRH on toimintavuoden aikana kehittänyt toimintaansa vaikuttavuuden lisäämiseksi tulossuunnitteluasiakirjassa esitetyn toimeenpanosuunnitelman pohjalta. PRH:n toiminnan kannalta keskeisimmät hallitusohjelman kärkihankkeet liittyvät digitalisaatioon (KH1). PRH on toimintaansa kehittämällä edistänyt hallituksen kärkihankkeita seuraavasti:

PRH digitalisaation edistäjänä (KH1: Digitalisoidaan julkiset palvelut)

PRH:n toimintaympäristö digitalisoituu, ja tiedon yhteiskäyttöisyys sekä avoimuus ovat keskiössä toimintojen ja palveluiden kehittämisessä. PRH on toteuttanut strategiaansa sähköistämällä palveluprosesseja ja digitoimalla arkistoja. Tulostavoiteasiakirjassa esitettyä suunnitelmaa on toteutettu seuraavasti:

- Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus tuli mahdolliseksi tehdä sähköisesti YTJ-asiointipalvelussa 1.3.2017 alkaen. Sähköisten ilmoitusten osuus nousi välittömästi yli 80 prosenttiin kaikista tehdyistä yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoituksista.
- ASREK-hankkeen huoneistoselityspalvelun tietosisältö on sovittu Maanmittauslaitoksen kanssa. PRH:n näkemys osana arkkitehtuuriratkaisua on varmistettu.
- LEI-akkreditointi: PRH liittyi LEI-tunnusjärjestelmää maailmanlaajuisesti hallinnoivan GLEIFin Master Agreement -sopimusjärjestelyyn. PRH teki tarvittavat muutokset ja lisäinvestoinnit tietojärjestelmiin sekä toteutti hyväksymismenettelyn (akkreditointiprosessi).
- Tilinpäätösten rekisteröintimenettelyä on vuoden 2017 aikana uudistettu siten, että PRH:lle suoraan toimitetut tilinpäätökset lähetetään ensin digitoitaviksi ja Verohallinnon kautta PRH:lle toimitettaviksi.
- Tavaramerkkien ja mallien käsittelyssä on siirrytty sisäisissä tehtävissä sähköiseen käsittelyyn. Sähköiseen käsittelyyn siirtymisen yhteydessä toteutettiin koneellinen allekirjoitus käsittelyjärjestelmiin ja sähköisten tehtävien hallinnan näkymät.
- Tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen valvontatietoilmoitukset tuli mahdolliseksi tehdä sähköisesti uudessa asiointipalvelussa. Valvontatietoilmoituksista 93 prosenttia saatiin käsittelyyn asiointipalvelun kautta.
- Prh.fi-sivuston kaupparekisteriosio on uudistettu palvelemaan tehokkaammin asiakkaiden tarpeita.
- PRH:n arkiston tiivistäminen on valmistunut ajallaan tavoitellaan. Kokonaisuutena arkisto saatiin supistettua PRH:n muuton yhteydessä yhdeksästä hyllykilometristä noin viiteen hyllykilometriin, ja samalla arkistotilojen määrää vähennettiin. Arkiston tyhjentämisen mahdollistava skannaus- ja toimitusprosessi suunniteltiin ja saatettiin toimintaan.
- Kansallisarkisto (ent. arkistolaitos) myönsi PRH:n diaarikäytössä olevalle Tweb-asianhallintajärjestelmälle sähköisen säilyttämisen päätöksen. PRH:n kaikilla järjestelmillä on nyt Kansallisarkiston myöntämä sähköisen säilyttämisen päätös, joten PRH:n ei enää tulosta asiakirjoja arkistointia varten.

31.12.2017

3.1.2. PRH:n suoritteiden kysyntä

Vuoden 2017 aikana saapuneiden kaupparekisteri-ilmoitusten määrät kasvoivat selvästi edellisvuodesta. Kaupparekisteriin merkittiin kaikkiaan 34 216 uutta yritystä. Määrä on 3 460 yritystä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lähes koko kasvu tuli yksityisistä elinkeinonharjoittajista. Niitä rekisteröitiin 3 311 enemmän kuin vuonna 2016. Osakeyhtiöiden määrä kasvoi 264 yhtiöllä. Myös muutosilmoitusten määrä kasvoi huomattavasti. Kehitystä selittää ennen kaikkea talouden piristyminen.

Myös tilinpäätöksiä toimitettiin huomattavasti edellisvuotta enemmän. Tähän vaikutti osaltaan tehostunut valvontaprosessi, jonka tavoitteena on rekisterissä olevien tilinpäätöstietojen mahdollisimman hyvä kattavuus.

Yhdistysasioissa ilmoitusmäärät pysyivät edellisvuoden tasolla.

Säätiöilmoitusten ja -hakemusten määrä väheni jonkin verran vuodesta 2016. Vuonna 2016 ilmoitusten määrä oli kuitenkin poikkeuksellisen suuri johtuen vuoden 2015 joulukuussa voimaan tulleesta uudesta säätiölaista.

Sekä kansallisten että kansainvälisten patenttihakemusten määrä kääntyi nousuun. Tämä johtuu taloudellisen elpymisen ohella PRH:n vuonna 2015 käyttöön ottamasta isojen IPR-asiakkaiden hoitomallista.

Kansallisten tavaramerkkien kysyntä oli hieman vuotta 2016 alhaisempi mutta kuitenkin korkeampi kuin vuonna 2015.

PRH:n suoritteiden kysyntä on esitetty yksityiskohtaisesti oheisessa taulukossa.

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Kansalliset patenttihakemukset	1 416	1 368	1 529
Kansainväliset patenttihakemukset			
- PCT-hakemukset (RO: Suomi vastaanotettava viranomaisen)	1 005	969	980
- uutuustutkimukset (PCT/ISA)	480	441	505
- patentoitavuuden esitutkimukset (PCT/IPEA)	76	70	75
Suomessa voimaansaatetut eurooppapatenttihakemukset	5 121	5 956	7 065
Hyödyllisyysmallihakemukset	436	450	509
Kansalliset tavaramerkkihakemukset	3 286	3 798	3 350
Laajalti tunnetut tavamerkit	4	3	2
Tavaramerkkien kansainväliset rekisteröintipyynnöt			
- Madrid-hakemukset (alkuperämaa Suomi)	151	174	125
- Madrid-hakemukset (kohdemaana Suomi)	1 273	1 015	1 276
Kansalliset mallioikeushakemukset	182	178	140
- joissa malleja	352	300	196
Mallien kansainväliset rekisteröinnit	25	58	84
- joissa malleja	50	204	292
Kaupparekisteri-ilmoitukset yhteensä	172 910	206 901	244 055
- uudet ilmoitukset	29 308	31 904	37 481
- muutosilmoitukset	134 301	165 065	180 993
- muut ilmoitukset	9 301	9 932	25 581
- toimitetut tilinpäätösasiakirjat	169 222	178 485	183 075
Yrityskiinnitysasiat	4 543	4 555	4 477

31.12.2017

Säätiöasiat			
- säätiöhakemukset ja ilmoitukset	1 764	2 530	2 282
- vuosiselvitykset	2 753	2 748	2 785
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset	23 174	27 344	27 233
Uskonnollisten yhdyskuntien ilmoitukset (sisältää seurakunnat)	119	139	175
Tilintarkastajarekisteriasiat*)			
- tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymiset	-	62	128
- tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymisen lakkauttamiset	-	87	158
Tilintarkastajatutkinnot			
- tutkintohakemukset		450	431
Tilintarkastajien valvonta			
- vireille tulleet tutkinta-asiat	-	58	71

*) Uuden tilintarkastuslain (1141/2015) mukaisesti HTM-, KHT- ja JHTT-tilintarkastajien tuli rekisteröityä PRH:n tilintarkastajarekisteriin 1.1.–31.3.2016. Tänä aikana PRH:lle saapui yhteensä 1 568 rekisteröitymisilmoitusta. Tilintarkastajien, jotka eivät rekisteröityneet, hyväksyminen lakkasi 1.4.2016 alkaen. Heillä ei ole enää oikeutta toimia tilintarkastajina.

Taulukko 1: PRH:een saapuneiden asioiden määrät

3.1.3. Sähköinen asiointi

PRH:n toiminnan vaikuttavuutta mitataan myös sähköisen asiointin mittareilla. Tavoitena on, että sähköisen asiointin käyttö laajenee kattamaan mahdollisimman suuren osan PRH:n palveluista ja että sähköisten palvelujen käyttöaste kasvaa ja pysyy korkeana. Tulostavoitteita on asetettu PRH:n keskeisimpien hakemusten ja ilmoitusten sähköiselle vireillepanolle.

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Sähköinen vireillepano, PRH	78,3	78,1	78,5	77
Patenttihakemukset	92,1	93,8	95,7	92
Tavaramerkkihakemukset	84,1	85,6	85,5	85
Kaupparekisteri-ilmoitukset *)	30,0	40,0	51,2	55
Yhdistysilmoitukset	74,2	78,3	81,5	70

*) *Ei sisällä tilinpäätösilmoituksia*

Taulukko 2: Sähköisen vireillepanon osuus prosentteina (%)

PRH:n keskimääräisen sähköisen vireillepanon tavoite saavutettiin. Myös patentti-, tavaramerkki- ja yhdistysasioissa sähköisen ilmoittamisen tavoitteet saavutettiin.

Kaupparekisteri-ilmoitusten sähköinen vireillepano jäi niukasti tavoitteesta. Sähköisten ilmoitusten osuus kaikista ilmoituksista oli 51,2 prosenttia, kun tavoite oli 55 prosenttia. Sähköisen vireillepanon osuus kasvoi kuitenkin merkittävästi edellisestä vuodesta. Laajamittainen asiakkaiden siirtyminen sähköisen asiointin käyttäjiksi vapaaehtoisella mallilla on hyvin hidasta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan perustamisilmoitus tuli mahdolliseksi tehdä sähköisesti YTJ-asiointipalvelussa 1.3.2017 alkaen, ja sähköisten ilmoitusten osuus oli alusta alkaen yli 80 prosenttia. Osakeyhtiön perustamisista 53 prosenttia tehtiin sähköisesti.

31.12.2017

Sekä yritysten että asunto-osakeyhtiöiden asiamiehillä kynnys siirtyä käyttämään sähköistä palvelua tuntuu olevan korkealla. Asianajajat toimivat päämiehiinsä päin tutuilla vanhakantaisilla paperiprosesseilla, ja sähköisen asioinnin kaikkia etuja ei välttämättä hahmoteta. Asunto-osakeyhtiöiltä kartoitetaan mahdollisuutta ilmoitusmaksun jälkikäteen laskutukseen, jotta isännöitsijöiden halukkuus siirtyä sähköiseen menettelyyn saataisiin kasvuun.

3.1.4. Tietojärjestelmien ja sähköisten palvelujen kehittäminen

PRH kasvattaa jatkuvasti palvelujensa ja toimintansa sähköistämisen astetta. Tällä tarkoitetaan koko sähköisten ratkaisujen ja prosessien kokonaisuutta: vireillepanoa, käsittelyä, kaksisuuntaista asiointia, arkistoja, tietopalveluja ja sähköisten tukipalvelujen kokonaisuutta (tunnistaminen, maksaminen, maksujen kohdistaminen ja automatisoitu kirjanpito).

PRH on toimintavuoden aikana kehittänyt aktiivisesti sähköisiä asiointi- ja tietopalveluja, järjestelmiä sekä liittymiä valtionhallinnon yhteisiin palveluihin. Seuraavassa ovat vuoden 2017 aikana valmistuneet sähköiset palveluratkaisut:

- Yksityisen elinkeinonharjoittajan sähköinen perustamisilmoitus
- Tilintarkastusvalvonnan sähköinen asiointipalvelu
- Suomi.fi-maksamisen ratkaisun käyttöönotto
- Suomi.fi-tunnistautumisen käyttöönotto YTJ-asiointipalvelussa
- Tavaramerkkien ja mallien sähköinen käsittely
- Liityntä EU-tasoiseen Business Registers Interconnection Systems -järjestelmään (BRIS).

Kappaleessa 3.1.1. PRH digitalisaation edistäjänä on kuvattu tulostavoiteasiakirjan toimeenpanosuunnitelman mukaisia tuloksia PRH:n sähköisen palvelukokonaisuuden kehittämisessä.

3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

PRH:lla ei ollut siirto- ja sijoitusmenoja vuonna 2017.

4. Toiminnallinen tehokkuus

4.1. Toiminnan tuottavuus

PRH:n työn tuottavuuden laskenta perustuu hakemusten ja ilmoitusten käsittelyn tuottavuuden mittaamiseen (suoritteet per henkilötyövuodet). Viraston työn tuottavuuden tunnuslukuna on tulosalueiden tuottavuuden muutosten henkilötyövuosilla painotettu keskiarvo. Tuottavuusmittauksen piirissä olevan henkilöstön henkilötyövuosiosuus koko viraston henkilötyövuosista vuonna 2017 oli 72 prosenttia. Koko henkilöstön työpanos tulee huomioiduksi tukiprosessien välillisten tuottavuusvaikutusten kautta.

		2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Työn tuottavuus	Tuottavuuden muutos	+ 2,1 %	+ 7,9 %	+ 5,8 %	+ 1,0 %

Taulukko 3: PRH:n työn tuottavuuden keskimääräinen muutos

PRH:n keskimääräinen työn tuottavuus kasvoi 5,8 prosenttia edellisvuodesta ja asetettu tuottavuustavoite saavutettiin. Yleisesti ottaen työn tuottavuuden paranemiseen vaikuttaa erityisesti käsittelyprosessien jatkuva parantaminen. Keskeistä on myös sekä

31.12.2017

henkilöstön kyvykkyyksien että käsittelyjärjestelmien kehittäminen. Samoin sähköisinä vireillepantujen ilmoitusten käsittely on nopeampaa kuin perinteisten paperi-ilmoitusten.

4.2. Toiminnan taloudellisuus

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Taloudellisuus				
Yksikkökustannusten muutos	+ 6,2 %	- 11,7 %	-6,9 %	+ 2,0 %

Taulukko 4: PRH:n yksikkökustannusten muutos

PRH:n keskimääräiset yksikkökustannukset laskivat 6,9 prosenttia, eli tulostavoite saavutettiin. Tavoite oli, että viraston keskimääräiset yksikkökustannukset saisivat kasvaa enintään 2,0 prosenttia. Lasku oli seurausta edellisvuotta korkeammista suoritemääristä ja alhaisemmista kokonaiskustannuksista.

4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Tulojen perintä perustuu lakiin Patentti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista (1032/1992, muutettu 1175/1994, 1381/1995, 75/2007) sekä työ- ja elinkeinoministeriön asetukseen Patentti- ja rekisterihallituksen maksullisista suoritteista (859/2012), joka on päivitetty 25.8.2014 (696/2014), 1.9.2016 (758/2016), 21.4.2017 (235/2017) ja 14.12.2017 (938/2017).

Kustannuslaskennan vyörytysperusteet on pidetty ennallaan.

PRH:n maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli kokonaisuutena 102 prosenttia.

Viraston tuotoista 90,5 prosenttia tulee PRH:ta koskevan maksuperustelain ja -asetuksen perusteella hinnoitelluista julkisoikeudellisista suoritteista ja 7,4 prosenttia liiketaloudellisesti hinnoitelluista suoritteista. Maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista 2,1 prosenttia on yhdistysrekisterin tuloja, jotka on asetuksella säädetty alle omakustannusarvon hinnoitelluiksi suoritteiksi.

Työ- ja elinkeinoministeriön ja PRH:n välisessä tulostavoiteasiakirjassa kustannusvastaavuustavoitteeksi asetettiin alle omakustannushintaan tehtävien suoritteiden osalta 100 prosenttia, kun saadut erilliset määrärahat huomioidaan. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuustavoitteeksi asetettiin 101 prosenttia, ja omakustannushintaan tehtävien suoritteiden kustannusvastaavuustavoitteeksi asetettiin 95 prosenttia, missä huomioitiin jo edellisvuonna kasvaneiden poistojen vaikutus kustannusvastaavuuteen. Laskelmien budjettitavoitteena on käytetty tulostavoitteen mukaista kustannusvastaavuustavoitetta.

Patentit ja tavaramerkit -tulosalueen tulot kasvoivat noin 500 000 euroa, mikä johtui kysynnän lisääntymisestä.

Yritykset ja yhteisöt -tulosalueen tulot kasvoivat noin 350 000 euroa. Syynä tulojen kasvuun oli kysynnän elpyminen sekä erityisesti LEI-tunnisteen arvioitua suurempi kysyntä. Suuresta kysynnästä johtuen LEI-tunnisteen laskutuksessa oli noin yhden miljoonan viive viime vuonna. Lisäksi alempihintaisten sähköisten ilmoitusten määrä oli edelleen huomattavasti pienempi kuin hinnoittelulaskelmissa ennakoitiin, minkä takia tuloja kertyi ennakoitua enemmän.

Tilintarkastusvalvonnan tulot olivat noin 40 000 euroa suunniteltua suuremmat. Kasvu johtui lähinnä tilintarkastajatutkintokokeen normaalia suuremmasta osallistujamäärästä.

31.12.2017

Suurin syy julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuden paranemiseen oli kaupparekisterin poikkeuksellisen korkea kustannusvastaavuus.

Julkisoikeudelliset suoritteet	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Budjetoitu tavoite*
	2015	2016	2017	2017
Tuotot				
Tuotot liiketaloudellisista suoritteista	0	0	0	0
Tuotot julkisoikeudellisista suoritteista	44 606	45 539	46 267	46 308
Muut tuotot	160	323	288	20
TUOTOT YHTEENSÄ	43 766	44 862	46 555	46 328
Toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	245	111	159	100
Henkilöstökustannukset	18 237	19 266	18 180	19 500
Vuokrat	2 667	3 136	2 781	3 200
Palvelujen ostot	10 393	8 513	9 363	10 400
Muut erilliskustannukset	1 912	1 658	760	1 500
ERILLISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	33 454	32 684	31 243	34 700
KÄYTTÖJÄÄMÄ	11 312	13 178	15 311	13 249
Tukitoimintojen kustannukset	8 687	8 652	8 862	8 900
Poistot	4 500	4 379	4 524	4 600
Korot	194	40	0	100
YHTEISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	13 382	13 070	13 385	13 600
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	46 836	45 755	44 629	48 300
Ylijäämä +, alijäämä -	-2070	107	1 926	-1 972
Kustannusvastaavuus prosentteina (%)	96	100	104	95

*) Budjettitavoite on sovittu tulossopimuksen vaatimusten mukaiseksi (95 %).
Sisältää myös säätiöasioiden (PRH 2014/696) sekä tilintarkastusvalvonnan julkisoikeudelliset suoritteet.

Taulukko 5: Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus

31.12.2017

Alle omakustannusarvon hinnoitellut julkisoikeudelliset suoritteet	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Budjetoitu tavoite*
	2015	2016	2017	2017
Tuotot				
Tuotot liiketaloudellisista suoritteista	0	0	0	0
Tuotot julkisoikeudellisista suoritteista	1 019	1 116	1 057	1 195
Muut tuotot	3	0	0	0
TUOTOT YHTEENSÄ	1 022	1 116	1 057	1 195
Toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6	1	3	12
Henkilöstökustannukset	636	617	782	664
Vuokrat	154	151	166	160
Palvelujen ostot	314	511	535	803
Muut erilliskustannukset	2	0	0	2
ERILLISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	1 112	1 280	1 486	1 641
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-90	-165	-428	-477
Tukitoimintojen kustannukset	672	495	560	600
Poistot	120	136	104	139
Korot	3	1	1	1
YHTEISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	795	631	664	740
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	1907	1911	2 150	2 381
Ylijäämä +, alijäämä -	-885	-796	-1 093	- 1 186
Kustannusvastaavuus prosentteina (%)	54	58	49	50

*) *Tulosopimuksen mukaan kustannusvastaavuus on 100%, kun saatu määräraha (1 186 000 euroa) huomioidaan. Sisältää ainoastaan yhdistysrekisterin julkisoikeudelliset suoritteet (PRH 696/2014).*

Taulukko 6: Alle omakustannusarvon hinnoiteltujen suoritteiden kustannusvastaavuus

Alle omakustannusarvon hinnoitellut suoritteet ovat yhdistysten ja uskonnollisten yhdyskuntien suoritteita, jotka voivat voimassa olevien PRH:n suoritteista annetun lain ja TEM:n antaman asetuksen nojalla olla alihinnoiteltuja yhteiskuntapoliittisista syistä. Säätiöasiat on siirretty pois omakustannushintaan hinnoiteltavista suoritteista asetusmuutoksella (PRH 696/2014).

Yhdistysrekisterin kustannusvastaavuus on heikentynyt yhdeksän prosenttia edellisvuodesta. Kustannusvastaavuus oli noin 1 092 000 euroa negatiivinen. Kustannusvastaavuuden lasku johtui lähinnä tulojen laskusta noin 40 000 eurolla ja tukitoimintojen vyörytysten kasvamisesta 50 000 eurolla sekä järjestelmäkustannusten 100 000 euron kasvusta. Tulostavoiteasiakirjan mukaan alijäämä saa olla enintään määrärahan suuruinen (1 186 000 euroa).

31.12.2017

	Toteuma	Toteuma	Toteuma	Budjetoitu tavoite*
	2015	2016	2017	2017
Liiketaloudelliset suoritteet				
Tuotot				
Tuotot liiketaloudellisista suoritteista	3 589	3 805	3 818	3 800
Tuotot julkisoikeudellisista suoritteista				0
Muut tuotot	-5	-9	0	0
TUOTOT YHTEENSÄ	3 584	3 796	3 818	3 800
Toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	2	4	5
Henkilöstökustannukset	427	452	613	600
Vuokrat	73	88	108	100
Palvelujen ostot	1 287	1 275	1 262	1 250
Muut erilliskustannukset	6	4	8	0
ERILLISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	1 800	1 820	1 995	1 955
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 784	1 976	1 823	1 820
Tukitoimintojen kustannukset	525	252	366	330
Poistot	1 466	1 533	1 272	1 450
Korot	16	13	0	15
YHTEISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	2 006	1 799	1 638	1 795
KOKONAISKUSTANNUKSET YHTEENSÄ	3 806	3 619	3 633	3 375
Ylijäämä+, alijäämä -	-222	177	184	25
Kustannusvastaavuus prosentteina (%)	94	105	105	101

*) Budjettitavoite on sovittu tulossopimuksen vaatimusten mukaiseksi 101 %.

Taulukko 7: Liiketaloudelliset suoritteet

Koko viraston tasolla liiketaloudellisesti hinnoitelluissa suoritteissa päästiin 105 prosentin kustannusvastaavuuteen (taulukko 7). Liiketaloudellisten suoritteiden kokonaiskustannukset ja tuotot pysyivät viime vuoden tasolla. Ne muodostuvat lähes kokonaan yritykset- ja yhteisöt -tulosalueen tietopalvelujen myynnistä. Virre-tietopalvelun poistot ja tietojärjestelmän kustannukset on kohdistettu liiketaloudellisiin suoritteisiin kyselymäärien perusteella. Muut kustannukset on eroteltu liiketaloudellisiin suoritteisiin käytetyn työ määrän perusteella. Lisäksi osa kustannuksista (esimerkiksi LEI ja EBR) on kirjattu suoraan liiketaloudellisille suoritteille.

4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

PRH:lla ei ollut yhteisrahoitteista toimintaa vuonna 2017.

5. Tuotokset ja laadunhallinta

5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukoissa 8–13 esitetään tilastot PRH:n ydinpalvelujen suoritelmämäärästä, viraston keskeisissä rekistereissä olevien tietojen määrästä, sähköisten asiointi- ja tietopalvelujen käytöstä sekä asiakaspalvelun kävijämäärästä.

Sähköisten asiointimahdollisuuksien lisääminen on vähentänyt tarvetta henkilökohtaiseen asiointiin.

31.12.2017

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Myönnetty patentit	931	815	704
Loppuunkäsittellyt kansalliset patenttihakemukset	2 111	1 852	1 678
Kansainväliset patenttiasiat			
- käsitellyt PCT-hakemukset (PCT/RO)	1 098	970	977
- tehdyt uutuustutkimukset (PCT/ISA)	511	458	466
- tehdyt patentoitavuuden esitutkimukset (PCT/IPEA)	105	60	78
Suomessa voimaan saatetut eurooppapatentit (EPO)	5 121	5 956	7 065
Rekisteröidyt hyödyllisyysmallihakemukset	353	405	417
Loppuunkäsittellyt hyödyllisyysmallihakemukset	417	470	478
Ratkaistut kansalliset tavaramerkkihakemukset	3 806	3 556	3 679
Loppuunkäsittellyt laajalti tunnettujen merkkien hakemukset	7	1	2
Kansainväliset tavaramerkit			
- käsitellyt Madrid-hakemukset (alkuperämaa Suomi)	151	175	138
- ratkaistut Madrid-hakemukset (kohdema Suomi)	1 436	1 423	1 207
Rekisteröidyt mallit	158	146	120
Käsitellyt kaupparekisterin perustamisilmoitukset	29 556	32 245	36 949
Käsitellyt kaupparekisterin muutosilmoitukset	131 361	161 777	174 753
Julkistetut tilinpäätösasiakirjat	209 217	216 637	221 121
Vahvistetut yritysliittymiset	2 812	2 760	2 826
Säätiöasiat			
- rekisteröidyt uudet säätiöt	35	29	32
- käsitellyt säätiöiden muutosilmoitukset	1 132	1 201	1 266
- rekisteröidyt vuosiselvitykset	3 245	2 939	2 874
Rekisteriin merkityt uudet yhdistykset	2 193	2 302	2 170
Muutokset ja purkautumiset yhdistysrekisteriin (sisältää nimenkirjoittajamuutokset)	20 934	27 306	24 342
Päätökset uskonnollisten yhdyskuntien asioissa (sisältää seurakunnat)	128	98	167
Tilintarkastajarekisteriasiat *)			
- tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymiset	-	62	128
- tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisöjen hyväksymisen lakkauttamiset	-	87	158
Tilintarkastajatutkinnot			
- käsitellyt tutkintasuoritukset	-	450	431
Tilintarkastajien valvonta: tutkinta-asiat			
- päätökset tutkinta-asioissa	-	33	43
Tilintarkastajien valvonta: laaduntarkastukset			
- tilintarkastusyhteisöjä koskevat laaduntarkastuspäätökset	-	5	3
- tilintarkastajia (henkilöt) koskevat laaduntarkastuspäätökset	-	152	226

Taulukko 8: Tilastotietoja PRH:n päätöksistä

*) Uuden tilintarkastuslain (1141/2015) mukaisesti HTM-, KHT- ja JHTT-tilintarkastajien tuli rekisteröityä PRH:n tilintarkastajarekisteriin 1.1.–31.3.2016. Tänä aikana PRH:lle saapui yhteensä 1 568 rekisteröitymisilmoitusta. Tilintarkastajien, jotka eivät rekisteröityneet, hyväksyminen lakkasi 1.4.2016 alkaen. Heillä ei ole enää oikeutta toimia tilintarkastajina.

31.12.2017

Voimassaolevat teollisoikeudet, rekistereissä olevat yhteisöt ja yritysikiinnitykset

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Suomeen myönnetty kansalliset patentit	8 217	7 818	7 689
Suomessa voimaan saatetut eurooppapatentit	40 268	41 160	42 626
Teollisoikeusasiamiesrekisterissä			
- auktorisoituja asiamiehiä	346	352	351
Hyödyllisyysmallisuojat	2 855	2 823	2 789
Kansalliset tavaramerkit	69 878	68 596	67 108
Laajalti tunnettuja tavaramerkkejä luettelossa	73	73	77
Suomessa hyväksytyt tavaramerkkien kansainväliset rekisteröinnit	37 076	35 667	32 990
Mallirekisteröinnit	2 544	2 304	2 111
Yritykset kaupparekisterissä	616 683	605 981	613 713
Yritysikiinnitykset rekisterissä			
- joiden yhteispääoma (mrd. euroa)	169,4	182,6	197,3
Säätiöt	2 831	2 721	2 717
Yhdistykset	137 897	138 859	105 005
Uskonnolliset yhdyskunnat ja seurakunnat	401	411	440
Auktorisoituja tilintarkastajia	-	1 470	1 417
Auktorisoituja tilintarkastusyhteisöjä	-	64	69
JHTT-yhteisöjä	-	8	5

Taulukko 9: Voimassaolevat teollisoikeudet, rekistereissä olevat yhteisöt ja yritysikiinnitykset

Sähköiset hakemukset ja ilmoitukset

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Kotimaiset patenttihakemukset	1 046	1 073	1 356
- osuus kaikista (%)	74	78	89
Suomessa voimaan saatetut EP-patentit	5 121	5 956	7 051
- osuus kaikista (%)	100	100	100
PCT-hakemukset	962	938	961
- osuus kaikista (%)	96	97	98
Hyödyllisyysmallihakemukset	232	248	300
- osuus kaikista (%)	53	55	59
Kotimaiset tavaramerkkihakemukset	2 762	3 230	2 859
- osuus kaikista (%)	85	86	86
Kaupparekisterin oy-perusilmoitukset	4 974	6 480	7 889
- osuus kaikista (%)	38	46	53
Kaupparekisterin tilinpäätösilmoitukset	161 876	166 067	172 972
- osuus kaikista (%)	96	93	95
YTJ-muutosilmoitukset (yhteystiedot)	33 054	38 199	46 076
- osuus kaikista (%)	87	87	96
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset	18 915	21 040	24 657
- osuus kaikista (%)	74	78	82

Taulukko 10: Sähköiset hakemukset ja ilmoitukset

31.12.2017

Verkkotietopalvelujen käyttö

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Verkkosivustot			
- käyntimäärä prh.fi-sivuilla	1 957 000	2 177 000	2 275 000
- käyntimäärä ytj.fi-sivuilla	-	6 300 000	6 650 000
Avoin tieto			
- tehdyt haut	53 000 000	125 000 000	105 000 000
KitiNet			
- tehdyt haut	74 600	69 100	32 210
Tavaramerkkitietokanta			
- tehdyt haut		350 000	258 000
Mallitietokanta			
- tehdyt haut	-	26 000	26 000
YTJ-tietopalvelu			
- tehdyt haut	20 900 000	22 060 000	19 180 000
Virre-tietopalvelu			
- asiakashaut (maksulliset)	3 060 000	2 840 000	2 700 000
- viranomaishaut	330 000	960 000	1 600 000
Tilinpäätöstiedot			
- sovelluspalvelusta	120 000	135 000	145 000
EBR-tietopalvelu			
- Suomeen tehdyt haut	48 000	48 000	95 000
Yhdistysnetti			
- tehdyt haut	470 000	520 000	394 000
NettiYreka			
- tehdyt haut	21 000	38 000	22 000
NettiYreka			
xml-sanomakyselyt	80 000	116 000	154 000
- tehdyt haut			
Yhdistysosoitteet			
- tehdyt haut	1 000	700	300
Purkautuneet yhdistykset			
- tehdyt haut	9 000	16 000	16 000
Tilintarkastajahaku			
- tehdyt haut	-	18 000	25 000

Taulukko 11: Verkkotietopalvelut

Sähköisten tukipalvelujen käyttö

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Maksaminen verkossa			
- Patenttiasiat	-	12	79
- Tavaramerkkiasiat	2 790	4 758	4 299
- Mallioikeusasiat	44	151	116
- Yritys- ja yhteisöasiat:			
-- Virre	65 555	70 580	70 854
-- YTJ-SA	23 079	40 873	71 032
-- Yhdistysasiat	20 961	29 313	33 030
TUPAS-tunnistukset (yhdistysasiat)	35 985	41 896	44 935
Sähköiset allekirjoitukset			
- Patenttiasiat (HST)	12 909	13 203	14 134
- Yhdistysasiat (TUPAS)	26 198	31 833	34 046

Taulukko 12: Sähköiset tukipalvelut

Asiakasyhteydenottojen määrä

31.12.2017

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma
Asiakaskäynnit	28 000	27 000	23 000
Asiakaspuhelut	128 000	140 000	140 000
Chat-palvelu	-	18 330	20 000
Sähköpostineuvonta			
- kaupparekisteriasiat	8 000	9 700	12 200
- yhdistys- ja säätiöasiat	2 700	3 400	3 700
Asiakaspalautteet (prh.fi-palautelomake)	314	365	460

Taulukko 13: Asiakasyhteydenotot

Asiakasyhteydenottoja tuli entistä enemmän sähköpostitse ja chat-palvelun kautta. Puhelimitse tulleiden yhteydenottojen määrä pysyi samana, ja käyntiasiakkaiden määrä väheni. Vuonna 2017 poistomenettelyt yhdistys- ja kaupparekistereistä sekä kasvaneet LEI-tunnusten hakemusmäärät lisäsivät asiakasyhteydenottoja.

Prh.fi-sivuilla olevan palautelomakkeen kautta saapuvat palautteet liittyivät enimmäkseen verkkopalveluihin ja verkkosivuihin tai olivat yleisiä neuvontaluonteisia kysymyksiä.

Palautteita kerätään kotisivujen lisäksi myös palvelukohtaisten asiakaskyselyjen ja asiakastytyväisyyskyselyjen yhteydessä. PRH hyödyntää asiakaspalautteet palvelujensa kehittämisessä.

5.2. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Palvelukyvyllä tarkoitetaan tässä viraston kykyä täyttää asiakkaiden tarpeet ja odotukset. Julkishyödykkeiden laadulla tarkoitetaan puolestaan toimintaprosessien kykyä tuottaa asiakastarpeet täyttäviä palveluja.

Tässä kappaleessa on kuvattu asiakastytyväisyys sekä PRH:n keskeisimpien palvelujen käsittelyajat. PRH:n palvelukykyä ja asiakasvaikuttavuutta kuvaavia mittareita ja tunnuslukuja ovat edellä mainittujen lisäksi myös sähköisen asioinnin osuus kokonaisasioinnista sekä verkkotietopalvelujen käyttömäärät. Nämä on kuvattu kohdissa 1.2.1. ja 1.4.1.

5.2.1. Asiakastytyväisyys

PRH mittaa palvelukykyään, palvelujensa laatua ja niiden vaikuttavuutta vuosittaisilla yleisillä asiakastytyväisyyskyselyillä sekä kohdennetuin palvelukohtaisin kyselyin.

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Asiakasarvio (1–5)	3,9	4,0	3,9	4,0

Taulukko 14: PRH:n asiakastytyväisyyden kehitys

PRH sai yleisessä asiakastytyväisyyskyselyssä asiakkailta arvosanan 3,9 kysyttäessä tyytyväisyyttä kaikkiaan PRH:n palvelujen laatutasoon. Entiseen tapaan asiakkaat arvostivat erityisesti henkilöstön asiantuntemusta ja palvelualltiutta, joissa arvot olivat lähellä 4:ää. Kehittämistarpeita asiakkaat näkivät muun muassa päätösten selkeydessä ja perusteluissa sekä käsittelyajoissa.

Käyntiasiakaspalvelussa asiakkaiden arvio palvelun laadusta on pysynyt vuodesta toiseen erinomaisella tasolla ja oli tänä vuonna 4,7. Arvosana oli sama kuin edellisenä vuonna.

31.12.2017

PRH toteutti toimintavuonna palvelukohtaisia kyselyjä, joissa asiakas vastasi lyhyeen kyselyyn heti palvelun käytön jälkeen. Näin saadaan tarkkaa palautetta juuri kyseisen palvelun kehittämisen tueksi ja muuttaa palvelua vastaamaan entistäkin paremmin asiakkaiden tarpeita.

Vastauksia haettiin muun muassa palvelujen helppokäyttöisyydestä ja palvelujen vastaamisesta asiakastarpeisiin. Yksityisen elinkeinonharjoittajan ilmoittaminen sähköisesti kaupparekisteriin sai edellä mainituista kysymyksistä arvot 3,9 (helppokäyttöisyys) ja 4,3 (asiakkaiden tarpeeseen vastaaminen). Suosittu kaupparekisterineuvonnan chat-palvelu vastasi asiakkaiden tarpeisiin keskimäärin arvosanan 4,7 edestä.

5.2.2. Keskeisimpien palvelujen käsittelyajat

Ilmoitus- ja hakemuskäsittelyn nopeus on keskeinen ulkoisen palvelutason ja siten myös asiakasvaikuttavuuden kuvaaja. Tätä mitataan avainsuoritteiden keskimääräisenä (mediaani) käsittelyaikana ilmoituksen tai hakemuksen saapumisesta loppuun käsitelty -vaiheeseen. PRH:n keskeisimmille palveluille asetetaan tulostavoiteasiakirjassa käsittelyaikatavoitteet.

	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Kansalliset patenttihakemukset (v)	2,8	2,8	2,5	2,4
PCT-tutkimukset annetuissa määrärajoissa (%)	91,5	94,0	89,3	90
Kansalliset tavaramerkkihakemukset (kk)	4,3	3,6	2,6	3,2
Kaupparekisteri-ilmoitukset, sähköiset (pv)	3,4	2,3	1,9	5
Yhdistysrekisteri-ilmoitukset (pv)	6,0	5,0	4,0	5

Taulukko 15: Keskeisten käsittelyaikojen kehitys

Kansallisten patenttihakemusten kokonaiskäsittelyaika jäi tavoitteesta. Syynä oli edellisen vuoden aikana tehty jatkokäsittelyruuhkan purkaminen. PCT-tutkimuksissa asetettu tulostavoite saavutettiin tammi-marraskuussa, mutta joulukuussa tuli hienoinen takapakki. Tunnusluku on edelleen kansainvälisesti korkealla tasolla. Patentin ensimmäisen teknisen välipäätöksen antoaika on pystytty pitämään asiakastoiveiden mukaisena. Vuonna 2017 ensimmäinen välipäätös annettiin seitsemässä kuukaudessa 86 prosentissa hakemuksista, edellisenä vuonna vastaava osuus oli 77 prosenttia. Kahdeksassa kuukaudessa välipäätös oli annettu jo lähes jokaisesta hakemuksesta.

Tavaramerkkihakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 2,6 kuukautta ja lyheni edellisvuodelta peräti kuukaudella. Tavoite saavutettiin. Käsittelyaikaa on saatu lyhennettyä prosessin jatkuvalla parantamisella ja uuden käsittelyjärjestelmän avulla.

Sähköisten kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyaika lyheni edellisvuodesta ja oli 1,9 päivää. Samalla alitettiin selvästi tavoite, joka oli 5 päivää.

Myös yhdistysilmoituksissa käsittelyajat lyhenivät edelleen. Toteuma oli 4,0 päivää, kun enimmäiskäsittelyaikatavoite oli 5 päivää. Käsittelyaikojen lyhenemisen lisääntyneillä ilmoitusmäärillä mahdollisti työn tuottavuuden paraneminen. Tämä on kuvattu kappaleessa 4.1.

5.2.3. Laadunhallinta

Toiminnan laadun arvioinnit ja laatujärjestelmät tukevat tavoitteiden mukaisten tulosten saavuttamista. PRH:n toimintaa on koko 2000-luvun ajan kehitetty laatupalkintomalleihin perustuvilla arviointimenetelmillä.

31.12.2017

PRH käyttää toimintansa kokonaisvaltaisessa arvioinnissa apuna (julkishallinnossakin laajasti käytettyä) CAF-arviointikriteeristöä. PRH:n johto tekee vuosittain tähän kriteeristöön pohjaavan itsearvioinnin. Strategiatyön keskeneräisyyden vuoksi johto päätti siirtää itsearvioinnin seuraavan vuoden puolelle.

Patenttiprosessi on sitoutunut hakemuskäsittelyprosessien ISO 9001 -sertifikaatin voimassa pitämiseen, mikä edellyttää laadunhallintajärjestelmää ja toiminnan jatkuvaa kehittämistä. Toimintaa arvioidaan vuosittaisilla sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla. Auditointien kehittämissuosituksot ja niiden tarkastelu ovat keskeinen osa toiminnan kehittämisprosessia.

Tavaramerkkiprosessin laadun kriteerit on määritelty ja käytössä on laatukäsikirja. Toimintaa arvioidaan ja benchmarkataan myös EUIPO-laatustandardin mukaisilla mittareilla.

Yritykset ja yhteisöt -tulosalueella otettiin käyttöön toimintavuoden aikana laatukäsikirja. Vastaavaa valmisteltiin tilintarkastusvalvonnan tulosalueella.

PRH:n laadunhallintaan liittyvien arviointien tuloksia on käsitelty kohdassa 9 Arviointien tulokset.

6. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Toimintavuonna PRH:n henkisten voimavarojen kehittäminen keskittyi erityisesti vuoden 2017 lopun toimitilamuuttoon. Siirtyminen moderniin monitoimitilaan edellytti koko henkilöstön osallistavaa koulutusta uusiin työn tekemisen tapoihin ja pelisääntöihin monitoimitilassa. Tämä koulutus toteutettiin yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa järjestämällä syksyn 2017 aikana 11 työpajaa toimimisesta monitoimitiloissa.

Muuttoon liittyvät riskit henkilöstön hyvinvoinnille ja työmotivaatiolle olivat suuret, ja ne myös tiedostettiin. Työhyvinvointi ja motivaatio vaikuttavat suoraan myös asiakaspalveluun ja tuottavuuteen. Näitä riskejä pyrittiin ottamaan huomioon järjestämällä erilaisia foorumeita, jossa henkilöstöllä oli tilaisuus tuoda esiin näkemyksiään uusien toimitilojen suunnittelusta ja muuton valmistelusta.

Keskeinen osa toimitilamuutoksessa ja uusissa työn tekemisen tavoissa on kyvykkyys modernin teknologian käyttöön. Muuton yhteydessä koko henkilöstö sai kannettavat tietokoneet sekä älypuhelimet. Vuoden 2017 aikana PRH:ssa järjestettiin lukuisia koulutustilaisuuksia uuteen työn tekemisen tapaan liittyen, muun muassa älypuhelimien ja Skypen käytöstä sekä teknologiaan liittyvistä tietoturvanäkökohdista. Näiden lisäksi jatkettiin suunnitelmallista Lean Master -valmennusta prosessien asiakaslähtöiseen kehittämiseen ja erityisesti esimiestyön koulutusta.

Kokonaistyötyytyväisyys PRH:ssa nousi kaikkein aikojen korkeimmaksi, 3,8:aan. Työtyytyväisyys arvioitiin valtionhallinnon yhteisellä VM Baro -kyselyllä (asteikko 1–5). Tulos on erittäin hyvä ottaen huomioon sen, että se tehtiin syksyllä, kun muutto uusiin toimitiloihin oli vielä kesken. Vahvuuksina kyselyssä nousivat esiin muiden muassa toimintakulttuuri, työn sisältö ja työnantajakuva. Eniten kehitettävää on kyselyn mukaan palkkauksessa. Johtamisen kokonaisindeksi nousi merkittävästi ollen 3,76, vaikka yksittäisen kysymyksen (johdon toiminta suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä) tulos jäi 3,5:een. Mitään selkeää syytä tähän ei ole kyetty löytämään.

31.12.2017

	2015			2016			2017		
	PRH	Naiset	Miehet	PRH	Naiset	Miehet	PRH	Naiset	Miehet
Henkilöstöresurssit									
Henkilöstön lkm (n/m)	385	229	156	402	241	161	396	239	157
Henkilöstön lkm:n vuosimuutos %	-5,2	-4,6	-6,0	4,4	5,2	3,2	-1,5	-0,8	-2,5
Henkilötyövuodet	384,6			389,2			393,2		
Keski-ikä (n/m)	49,1	51,0	46,2	48,4	49,8	46,2	48,6	49,8	46,9
Ikäjakautuma									
-24				4			7		
25-34	40			46			43		
35-44	104			107			91		
45-54	105			107			116		
55-64	135			137			138		
65-	1			1			1		
Koulutustaso, indeksiluku (n/m)	5,8	5,2	6,8	5,6	5,1	6,5	5,7	5,2	6,4
Vakinaiset (n/m)	372	223	149	375	228	147	368	224	144
Vakinaiset, prosenttiosuus (n/m)	96,6	97,4	95,5	93,3	94,6	91,3	92,9	93,7	91,7
Määräaikaiset (n/m)	13	6	7	27	13	14	28	15	13
Määräaikaiset, prosenttiosuus (n/m)	3,4	2,6	4,5	6,7	5,4	8,7	7,1	6,3	8,3
Kokoaikaiset (n/m)	361	215	146	371	219	152	377	225	152
Kokoaikaiset, prosenttiosuus (n/m)	93,8	93,9	93,6	92,3	90,9	94,4	95,2	94,1	96,8
Osa-aikaiset (n/m)	24	14	10	31	22	9	19	14	5
Osa-aikaiset, prosenttiosuus (n/m)	6,2	6,1	6,4	7,7	9,1	5,6	4,8	5,9	3,2
Työvoimakustannukset									
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	72,1			79,1			79,6		
Kokonaistyoimajakustannukset, €/vuosi	24 854 668			25 061 239			24 776 190		
Tehdyn työajan palkat €/vuosi	20 324 488			21 021 543			21 107 138		
Tehdyn työajan palkkojen prosenttiosuus palkkasummasta	73,3			78,7			79,2		
Välilliset työvoimakustannukset	9 964 827			8 519 971			8 053 319		
Välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista	66,9			51,5			48,2		
Työhyvinvointi									
Työtyytyväisyysindeksi (n/m)	3,8	3,7	3,9	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymien, % henkilöstöstä	0,5			0,3			0,0		
Sairauspoissaolot pv/htv	8,4			7,3			8,7		
Työterveyshuolto €/htv	411,9			487,1			404,1		
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen	315			225			143		
Osaaminen									
koulutus ja kehittäminen, työpäivää/htv	5,2			5,5			4,7		
koulutus ja kehittäminen, €/htv	2920			606			542		

Taulukko 16: Tunnuslukuja henkilöstöstä, työhyvinvoinnista sekä osaamisesta
Lähde: TAHTI-järjestelmä

Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen (VM Baro), asteikko 1–5	2015 toteuma	2016 toteuma	2017 toteuma	2017 tulostavoite
Kokonaistyytyväisyys	3,8	3,7	3,8	3,7
Johdon toiminta esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä	3,7	3,3	3,5	3,6

Taulukko 17: Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tunnusluvut

31.12.2017

7. Tilinpäätösanalyysi

Tuloksellisuuden kuvaus osoittaa, että PRH saavutti hyvin tulossopimuksessa työ- ja elinkeinoministeriön kanssa vuodelle 2017 sovitut taloudelliset tavoitteet.

7.1. Rahoituksen rakenne

PRH on nettobudjetoitu virasto. Toimintavuonna liitteen 2 (Nettoutetut tulot ja menot) mukaiset tulot olivat yhteensä 51 535 681,40 euroa ja menot 46 576 576,90 euroa. Ylijäämä tuloista ja menoista laskien oli -4 959 104,50 euroa.

PRH:n normaalin kehysbudjetin suuruisen määräraha (1 186 000 euroa) on tarkoitettu kattamaan yhdistysten ja uskonnollisten yhdyskuntien asioiden käsittelystä koituvia menoja, koska niiden suoritteet on hinnoiteltu yhteiskuntapoliittisista syistä alle omakustannusarvon. Lisäksi määrärahoja saatiin säätiövalvontaan 650 000 euroa, tietoluovutusten kompensatioita 214 000 euroa, teollisoikeusrekisterin ylläpitoon 80 000 euroa sekä tekijänoikeuksien yhteishallinnoinnin valvonta 120 000 euroa.

Määrärahana oli käytössä myös tilintarkastusvalvonnan kattamiseen saatu 2 405 000 euroa.

Lisäksi saatiin kertaluontoisia määrärahoja 2 750 000 euroa edunsaajarekisterin rakentamiseen ja yhteisötunnisteen myöntämiseen.

7.2. Talousarvion toteutuminen

Nettobudjetoidut määrärahat

Vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa PRH:lle myönnettiin 7 405 000 euron kolmi-vuotinen määräraha. Vuonna 2017 oli lisäksi käytössä siirtomäärärahoina vuodelta 2015 siirtynyt 1 894 353 euroa ja 4 541 000 euroa vuodelta 2016. Vuonna 2017 oli siten käytettävissä määrärahoja yhteensä 6 435 353 euroa.

Vuodelle 2018 siirrettiin siirtomäärärahaksi vuoden 2016 käyttämätön siirtomääräraha 4 541 000 euroa ja koko vuoden 2017 määräraha 7 405 000 euroa eli yhteensä 11 946 000 euroa.

Bruttobudjetoidut määrärahat

TEM:n hallinnonalan tuottavuusmäärärahaa ja työllisyysmäärärahoja ei ollut käytössä vuonna 2017.

Bruttobudjetoiduista tuloarvotileistä oli käytössä arvonlisäverojen tulotili. Vuoden aikana tilille kirjattiin liiketaloudellisten suoritteiden myynnin laskutuksen yhteydessä perittyjä arvonlisäveroja yhteensä 882 109 euroa.

Hallinnonalan arvonlisäveromenojen tilille kirjattiin ostojen arvonlisäveroja yhteensä 4 100 105 euroa.

7.3. Tuotto- ja kululaskelma

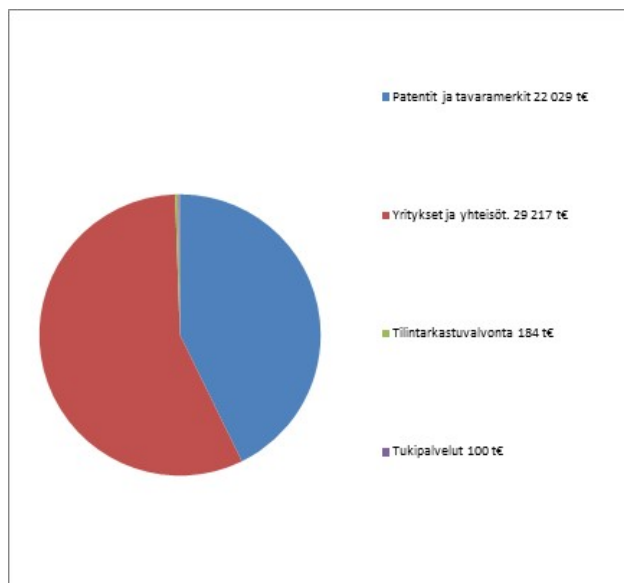
Tuotto- ja kululaskelman toiminnan tuotot olivat yhteensä 51,6 miljoonaa euroa. Tuotot koostuivat lähes kokonaan maksullisen toiminnan tuotoista, joita oli 51,2 miljoonaa euroa, sekä vähäisistä vuokrasta ja käyttökorvauksista sekä muista toiminnan tuotoista, joita oli noin 400 000 euroa. Tuotot nousivat edellisestä vuodesta 700 000 euroa.

Euromääräisesti eniten tuotot nousivat yritykset ja yhteisöt -tulosalueella. Tuottojen kasvu johtui kokonaiskäsynnän kasvusta sekä hinnoittelurakenteen muutoksesta. Säh-

31.12.2017

köisestä ilmoittamisesta on tehty edullisempaa, mutta asiakkaat eivät ole siirtyneet sähköisen ilmoituksen käyttäjiksi ennakoitussa laajuudessa. Muiden tulosalueiden tuotot pysyivät suunnilleen ennallaan.

Kuvasta 1 selviää tuottojen jakautuminen tulosalueittain. Taulukossa 18 näkyvät tuotot tulosalueittain vuosina 2015–2017 sekä tuottojen muutosprosentti vuodesta 2016 vuoteen 2017.

Kuva 1 Tuottojen jakautuminen tulosalueittain vuonna 2017

Tulosyksikkö 1000€	2015	2016	2017	Muutos ed. vuodesta
Patentit ja tavaramerkit	21 616	21 568	22 029	2
Yritykset ja yhteisöt	27 616	28 881	29 217	1
Tilintarkastusvalvonta	0	325	184	-43
Yhteiset palvelut	141	64	100	56
Yhteensä	49 373	50 838	51 530	

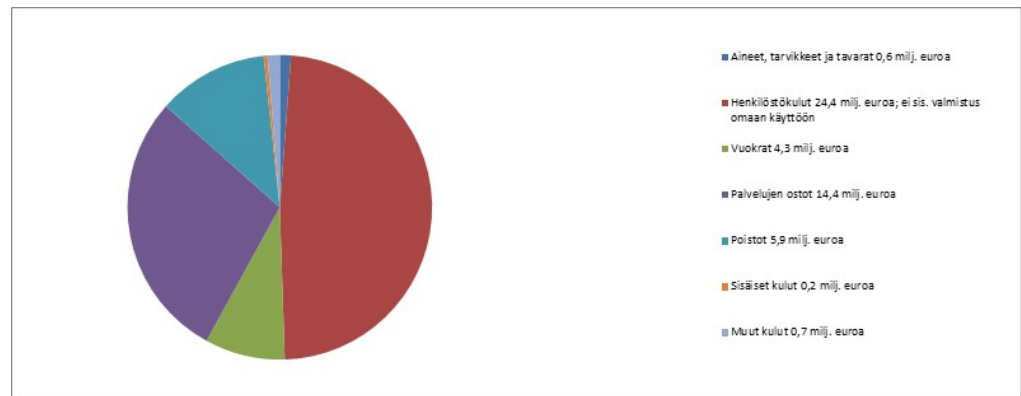
Vuonna 2017 tuloina ei ole huomioitu mometille 12.39.10 tilittämättä ollutta 43 000 euroa (PRH:lle kuulumatomat tulot).

Taulukko 18: Toiminnan tuotot tulosalueittain (tuhatta euroa)

Toiminnan kokonaiskulut tuotto- ja kululaskelmalla laskivat noin prosentin ja olivat toimintavuoden aikana yhteensä 50,5 miljoonaa euroa (kuva 2).

Suurin kuluerä, henkilöstökulut, oli 24,4 miljoonaa euroa eli 48,3 prosenttia kokonaiskuluista. Toiseksi eniten, 14,4 miljoonaa euroa, käytettiin ulkopuolisten palvelujen ostoihin.

31.12.2017

Kuva 2: Kulurakenne 2017

Kokonaiskulut laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 425 000 euroa. Sen sijaan palvelujen ostot kasvoivat 1 100 000 euroa, mikä johtui muun muassa LEI-akkreditoitinkustannuksista ja toimipaikan muutosta aiheutuneista kuluista. Henkilöstökulut laskivat noin 840 000 euroa. Lasku johtui lähinnä lomapalkkavelkakirjauksen pienenemisen sekä lomarahaleikkauksen vuoksi. Poistot laskivat noin 200 000 euroa, koska viraston investoinnit ovat olleet aiempina vuosina poikkeuksellisen matalalla tasolla. Aineisiin, tarvikkeisiin, tavaroihin ja muihin kuluihin käytettiin 170 000 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuokriin käytettiin 4,3 miljoonaa euroa.

Sisäisiin kuluihin on tilivuoden aikana kirjattu vain 200 000 euroa, jossa laskua on noin miljoonaa euroa. Sisäisten kulujen lasku johtui siitä, että PRH:n ja Verohallinnon ylläpitämän YTJ-asiointipalvelun sisäinen laskutus väheni.

Jäämä I oli positiivinen noin 1,1 miljoonaa euroa.

Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista koostuivat perityistä ja suoritetuista arvonlisäveroista. Ne olivat nettona yhteensä -1,4 miljoonaa euroa.

Tilikauden kulujäämä oli 282 000 euroa negatiivinen.

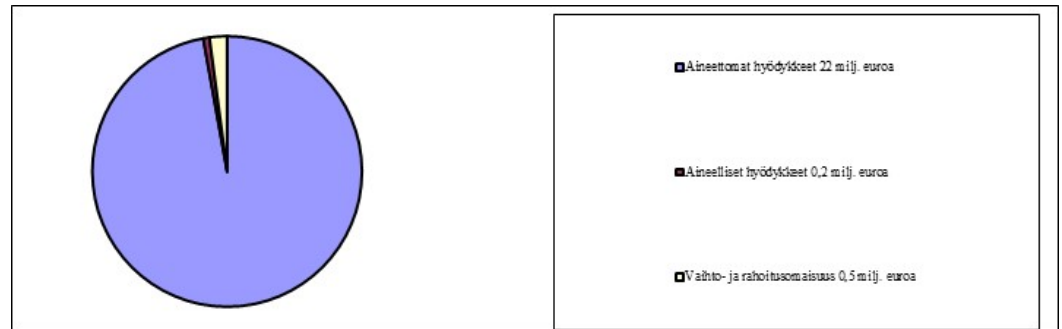
7.4. Tase

Taseen loppusumma 31.12.2017 oli 22,7 miljoonaa euroa. Taseen loppusumma laski noin 2,8 miljoonaa euroa (poistojen verran), koska uusintainvestointeja tehtiin vain noin 3,3 miljoonan euron arvosta. Aktivoiduista käyttöomaisuusinvestoinneista kirjattiin vuoden 2017 aikana poistoja yhteensä 5,9 miljoonaa euroa. Tase muodostuu lähes kokonaan PRH:n tietojärjestelmien aktivoiduista kehittämiseristä sekä niihin liittyvistä IT-ohjelmistoista (kuva 3).

Taseen vastaavaa -puolella aineettomat hyödykkeet muodostavat suurimman osan taseen kokonaisarvosta, yhteensä 22,0 miljoonaa euroa. Keskeneräisten investointien arvo kasvoi 3,2 miljoonaa euroa.

Käyttöomaisuusinvestointeja tehtiin vuoden aikana yhteensä 3,3 miljoonaa euroa lähinnä tietojärjestelmiin. Investointien määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 2,9 miljoonaa euroa. Vaihto- ja rahoitusomaisuuteen kuuluvat lyhytaikaiset saamiset sekä muut rahoitusvarat laskivat noin 576 000 euroa, mikä johtui lähinnä myynti- ja siirtosäämisten laskusta.

31.12.2017

Kuva 3: PRH:n omaisuuserät 2017

Taseen vastattavaa -puolelle kuuluvat valtion oma pääoma sekä edellisten tilikausien pääoman muutokset PRH:n osalta, yhteensä 8,5 miljoonaa euroa. Lyhytaikaiset velat, yhteensä 14,2 miljoonaa euroa kasvoivat noin 2 miljoonaa lähinnä siirtovelkojen ja edelleen tilittävien erien nousun vuoksi.

8. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

PRH:n johdon sisäisen valvonnan tilan arviointi- ja vahvistuslausuma perustuu talousarvioasetuksen 69 §:n säädöksiin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Johdon sisäisen valvonnan tilan arviointi tehtiin ylimmän toimivan johdon itsearviona. Arviointikehikkona käytettiin suppeaa sisäisen valvonnantilan arviointikehikkoa (Suppea sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikehikko, Valtiovarain controller -toiminto ja sisäisen tarkastuksen jaosto, 2.4.2009).

Viraston johdon sisäisen valvonnan lausuma koskee viraston sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa ja sisäiselle valvonnalle sekä riskienhallinnalle talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädettyjä tavoitteita talouden ja toiminnan laillisuudesta ja tuloksellisuudesta, hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisesta, johtamisesta sekä ulkoisen ohjauksen edellyttämistä oikeista ja riittävästä tiedoista viraston taloudesta ja toiminnasta.

PRH:n sisäisen valvonnan menettelyt ovat sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden asianmukaiset.

Sisäisen valvonnan arvioinnissa ja toteutetun sisäisen tarkastuksen työssä tunnistettiin seuraavia kehittämiskohteita:

- tietoturvallisen toimintakulttuurin rakentaminen sisältäen EU tietosuojasetuksen toimeenpanoon liittyvät valmistelut
- uudistetun strategian (2018-2022), siinä määriteltyjen päämäärien ja kriittisten menestystekijöiden jalkauttaminen virastossa
- digitaalinen PRH -toimenpiteiden edistäminen virastossa
- johtamisen ja johtamisjärjestelmän edelleen kehittäminen.

31.12.2017

9. Arviointien tulokset

Patenttiprosessin sisäinen ja ulkoinen auditointi toteutettiin vuonna 2017 auditointien vuosisuunnitelman mukaisesti. Standardin uusi versio ISO 9001:2015 sisälsi merkittäviä uusia vaatimuksia patenttiprosessin toimintajärjestelmälle. Nämä muutokset toteutettiin vuoden 2017 aikana. Sisäinen auditointi keskittyi vuosiauditoinnissaan patenttiprosessin jatkohakemuskäsittelyyn. Sisäisen arvioinnin raportin pohjalta patenttiprosessin johtoryhmä päättää tarvittavista toimenpiteistä. Johdon katselmuksessa seurataan toimenpiteiden toteutetusta.

Ulkoisessa auditoinnissa oli kyseessä toimintajärjestelmän sertifiointin voimassapito. Auditoinnissa ei todettu poikkeamia ja sen yhteydessä annetut kehittämissuosituksot käsitellään osana patentin kehittämisprosessia.

PRH:n sähköisille palveluille suoritetaan ulkoinen tietoturva-auditointi ennen käyttöönottoa. Toimintavuoden aikana auditointiin sähköiset tavaramerkki- ja mallihakemuspalvelut teknologiapäivityksistä johtuen.

10. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Patentti- ja rekisterihallituksessa ei ole havaittu taloudenhoitoon liittyviä väärinkäytöksiä tai rikoksia toimintavuoden aikana.

31.12.2017

11. Talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2017	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %						
11. Verot ja veronluonteiset tulot	3 702 104,24	2 749 499	2 749 499,01	0,00	100						
11.04.01. Arvonlisävero	885 714,21	882 109	882 109,01	0,00	100						
11.19.09. Muut verotulot	2 816 390,03	1 867 390	1 867 390,00	0,00	100						
12. Sekalaiset tulot	50 061,45	43 323	43 323,05	0,00	100						
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	50 061,45	43 323	43 323,05	0,00	100						
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	0,00	570	570,00	0,00	100						
13.03.01. Osinkotulot, pääomapalautukset ja osakkeiden myyntitulot	0,00	570	570,00	0,00	100						
13.03.01.1. Osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden myyntitulot	0,00	570	570,00	0,00	100						
Tuloarviotilit yhteensä	3 752 165,69	2 793 392	2 793 392,06	0,00	100						
Päälukokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2017 määrärahojen käyttö vuonna 2017	Siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	594 752,92	11 505 105	-858 999,46	7 405 000,00	6 546 000,54	4 959 104,50	6 435 353,20	13 840 353,20	-3 064 751,30	11 946 000,00	
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	3 514 342,41	4 100 105	4 100 105,04		4 100 105,04	0,00					
32.40.03. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (s3v)	-2 919 589,49	7 405 000	-4 959 104,50	7 405 000,00	2 445 895,50	4 959 104,50	6 435 353,20	13 840 353,20	-3 064 751,30	11 946 000,00	
Määrärahatilit yhteensä	594 752,92	11 505 105	-858 999,46	7 405 000,00	6 546 000,54	4 959 104,50	6 435 353,20	13 840 353,20	-3 064 751,30	11 946 000,00	

31.12.2017

12. Tuotto- ja kululaskelma

		1.1.2017 - 31.12.2017		1.1.2016 - 31.12.2016	
TOIMINNAN TUOTOT					
	Maksullisen toiminnan tuotot	51 156 319,05		50 469 273,75	
	Vuokrat ja käyttökorvaukset	18 205,80		17 047,20	
	Muut toiminnan tuotot	<u>399 340,84</u>	51 573 865,69	<u>401 754,77</u>	50 888 075,72
TOIMINNAN KULUT					
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
	Ostot tilikauden aikana	595 773,29		431 913,93	
	Henkilöstökulut	24 400 757,19		25 238 082,94	
	Vuokrat	4 296 379,83		4 467 515,57	
	Palvelujen ostot	14 424 838,86		13 319 709,97	
	Muut kulut	652 044,84		536 760,15	
	Valmistus omaan käyttöön	-1 583,33		-359 277,39	
	Poistot	5 937 378,81		6 103 900,50	
	Sisäiset kulut	<u>204 860,42</u>	<u>-50 510 449,91</u>	<u>1 197 065,23</u>	<u>-50 935 670,90</u>
JÄÄMÄ I			1 063 415,78		-47 595,18
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
	Rahoitustuotot	5 708,76		4 201,21	
	Rahoituskulut	<u>-102,92</u>	5 605,84	<u>-107,75</u>	4 093,46
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
	Satunnaiset tuotot	0,00		816,20	
	Satunnaiset kulut	<u>-36,09</u>	<u>-36,09</u>	<u>-532,35</u>	<u>283,85</u>
JÄÄMÄ II			1 068 985,53		-43 217,87
JÄÄMÄ III			1 068 985,53		-43 217,87
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA					
	Verot ja veronluonteiset maksut	1 867 390,00		2 816 390,03	
	Perityt arvonlisäverot	882 109,01		885 714,21	
	Suoritettut arvonlisäverot	<u>-4 100 105,04</u>	<u>-1 350 606,03</u>	<u>-3 514 342,41</u>	<u>187 761,83</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ			<u>-281 620,50</u>		<u>144 543,96</u>

31.12.2017

13. Tase

	31.12.2017		31.12.2016	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Tutkimus- ja kehittämismenot	49 352,87		61 953,60	
Aineettomat oikeudet	13 722,55		53 427,59	
Muut pitkävaikutteiset menot	18 171 699,08		23 351 432,95	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 800 223,53</u>	22 034 998,03	<u>621 751,00</u>	24 088 565,14
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	30 183,79		54 675,30	
Muut aineelliset hyödykkeet	138 393,85		138 393,85	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>0,00</u>	168 577,64	<u>306 101,95</u>	499 171,10
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>84,09</u>	<u>84,09</u>	<u>84,09</u>	<u>84,09</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		22 203 659,76		24 587 820,33
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myntisaamiset	377 646,13		601 541,80	
Siirtosaamiset	51 246,59		328 683,83	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>45 579,26</u>	474 471,98	<u>19 487,00</u>	949 712,63
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	<u>162,92</u>	<u>162,92</u>	<u>332,36</u>	<u>332,36</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		474 634,90		950 044,99
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>22 678 294,66</u>		<u>25 537 865,32</u>

31.12.2017

		31.12.2017		31.12.2016	
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
VALTION PÄÄOMA					
	Valtion pääoma 1.1.1998	3 376 200,48		3 376 200,48	
	Edellisten tilikausien pääoman muutos	9 852 938,59		14 735 788,03	
	Pääoman siirrot	-4 484 360,86		-5 027 393,40	
	Tilikauden tuotto-/kulujaämä	<u>-281 620,50</u>	8 463 157,71	<u>144 543,96</u>	13 229 139,07
VIERAS PÄÄOMA					
LYHYTAIKAINEN					
	Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	80,00		780,00	
	Saadut ennakot	190 304,39		197 089,39	
	Ostovelat	2 380 908,81		2 389 358,78	
	Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	474 473,96		501 988,54	
	Edelleen tilittävät erät	4 575 077,06		3 370 432,96	
	Siirtovelat	6 590 457,75		5 820 527,80	
	Muut lyhytaikaiset velat	<u>3 834,98</u>	<u>14 215 136,95</u>	<u>28 548,78</u>	<u>12 308 726,25</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ			14 215 136,95		12 308 726,25
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			<u>22 678 294,66</u>		<u>25 537 865,32</u>

31.12.2017

14. Liitetiedot

Liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1. Patentti- ja rekisterihallitus on nettobudjetoitu virasto, jonka nettobudjetoituna maksullisen toiminnan tulona budjetissa ovat patentti-, hyödyllisyysmalli-, tavaramerkki-, mallioikeus-, kaupparekisteri- sekä yhdistysrekisteritulot maksuperusteisesti ja säätiörekisteri-, yrityskiinnitys-, kaupparekisteri- ja tilinpäätösasiakirja- sekä liiketaloudellisesta toiminnasta aiheutuvat tulot suoriteperusteisesti. Menettelyissä ei ole tapahtunut tilikauden aikana muutoksia, ja laskelmat ovat vertailukelpoisia. PRH tilittää keräämänsä veroluonteiset maksut momentille 111909 muut sekalaiset tulot (säätiövalvontamaksut, tilintarkastusvalvontamaksut sekä teollisoikeusasiamiesmaksut). Lisäksi PRH:lle kuulumattomat tulot tilitetään momentille 123910.
2. Vähäiset ulkomaanrahan määräiset velat on kirjattu maksuperusteella. Ulkomaanrahan määräisiä saamia ei ollut vuodenvaihteessa.
3. Käyttöomaisuuden poistoissa on noudatettu viraston laatimaa poisto-ohjelmaa.
4. Aikaisempiin vuosiin ei kohdistu merkittäviä tuotto- tai kulueriä eikä virheiden korjauksia.
5. Vuoden alusta aloitti yritykset ja yhteisöt –tulosalueella uusi toimintayksikkö Tekijänoikeuksien yhteisvalvonta.
6. LEI-tunnisteen laskutus viivästy suurensä kysyntämäärän vuoksi.

31.12.2017

Liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2016	Talousarvio 2017 (TA + LTA:t)	Talousarvion n määrärahojen		Tilinpäätös 2017	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2017	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2017	Käyttö vuonna 2017 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
32.40.03.											
Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (s3v)	Bruttomenot	47 919 819,13	50 649 000	46 576 576,90	53 981 576,90					48 470 930,10	
	Bruttotulot	50 839 408,62	43 244 000	51 535 681,40	51 535 681,40					51 535 681,40	
	Nettomenot	-2 919 589,49	7 405 000	-4 959 104,50	7 405 000,00	2 445 895,50	4 959 104,50	6 435 353,20	13 840 353,20	-3 064 751,30	11 946 000,00

31.12.2017

Liite 3: Arvomäärärahojen ylitykset

Patentti- ja rekisterihallitus ei ole ylittänyt arvomäärärahoja.

Liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Patentti- ja rekisterihallitus ei ole peruuttanut siirrettyjä määrärahoja.

Liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2017	2016
Henkilöstökulut	20 862 142,14	21 330 849,73
Palkat ja palkkiot	20 109 136,72	20 484 035,87
Tulosperusteiset erät	993 114,27	735 573,41
Lomapalkkavelan muutos	-240 108,85	111 240,45
Henkilösivukulut	3 538 615,05	3 907 233,21
Eläkekulut	3 350 013,87	3 451 194,61
Muut henkilösivukulut	188 601,18	456 038,60
Yhteensä	24 400 757,19	25 238 082,94
Johdon palkat ja palkkiot, josta	1 101 522,00	972 355,77
- tulosperusteiset erät	40 614,94	23 504,55
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	2 420,00	2 160,00
Johto	2 140,00	1 880,00
Muu henkilöstö	280,00	280,00

31.12.2017

Liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	KOM- luokka	Poisto- menetelmä	Poisto- aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännös- arvo eur
111 Tutkimus- ja kehittämismenot					
1119 Muut tutkimus- ja kehittämismenot	1119010	Tasapoisto	5	20	
112 Aineettomat oikeudet					
1120 Ostetut atk-ohjelmistot	1120010	Tasapoisto	5	20	
1129 Muut aineettomat oikeudet	1129010	Tasapoisto	5	20	
114 Muut pitkävaikutteiset menot					
1140 Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelmat	1140050	Tasapoisto	8	12,5	
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	1149020	Tasapoisto	5	20	
125-126 Koneet ja laitteet					
1250 Autot ja muut maajetäusvälineet	1250010	Tasapoisto	5	20	
1255 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet	1255020	Tasapoisto	5	20	
1256 Toimistokoneet ja laitteet	1256010	Tasapoisto	5	20	
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	1257010	Tasapoisto	5	20	
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	1258010	Tasapoisto	5	20	
1269 Muut koneet ja laitteet	1269010	Tasapoisto	5	20	
127 Kalusteet					
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	1270010	Tasapoisto	5	20	
128 Muut aineelliset hyödykkeet					
1280 Taide-esineet	1280010	Ei poistoja	-	-	
130 Käyttöomaisuusarvopaperit					
1303 Muut osuudet	1303010	Ei poistoja	-	-	
<p>Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu virastossa yhdenmukaisin perustein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeille ei ole määritelty jäännösarvoa. Poistot aloitetaan käyttöönottokuukautta seuraavan kuukauden alusta. Poistosuunnitelmaa on muutettu 1.1.2016 käyttöönotetun valtion yhteisen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmän mukaiseksi.</p>					

31.12.2017

Liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	111 Tutkimus- ja kehittäminenmenot	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2017	63 003,66	316 914,39	47 177 269,73	621 751,00	48 178 938,78
Lisäykset	0,00	0,00	680 847,66	3 859 320,19	4 540 167,85
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-680 847,66	-680 847,66
Hankintameno 31.12.2017	63 003,66	316 914,39	47 858 117,39	3 800 223,53	52 038 258,97
Kertyneet poistot 1.1.2017	-1 050,06	-263 486,80	-23 825 836,78	0,00	-24 090 373,64
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiikauden suunnitelman mukaiset poistot	-12 600,73	-39 705,04	-5 860 581,53	0,00	-5 912 887,30
Tiikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	-13 650,79	-303 191,84	-29 686 418,31	0,00	-30 003 260,94
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	49 352,87	13 722,55	18 171 699,08	3 800 223,53	22 034 998,03
	Aineelliset hyödykkeet			Yhteensä	
	125-126 Koneet ja laitteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.2017	126 500,69	138 393,85	306 101,95	570 996,49	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	-306 101,95	-306 101,95	
Hankintameno 31.12.2017	126 500,69	138 393,85	0,00	264 894,54	
Kertyneet poistot 1.1.2017	-71 825,39	0,00	0,00	-71 825,39	
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tiikauden suunnitelman mukaiset poistot	-24 491,51	0,00	0,00	-24 491,51	
Tiikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Tiikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kertyneet poistot 31.12.2017	-96 316,90	0,00	0,00	-96 316,90	
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	30 183,79	138 393,85	0,00	168 577,64	
	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit				
Hankintameno 1.1.2017	84,09	0,00	0,00	0,00	84,09
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2017	84,09	0,00	0,00	0,00	84,09
Kertyneet poistot 1.1.2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tiikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	84,09	0,00	0,00	0,00	84,09

31.12.2017

Liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Patentti- ja rekisterihallituksen rahoitustuotot ja -kulut eivät ylitä erittelylle asetettuja raja-arvoja.

Liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Patentti- ja rekisterihallitus ei ole antanut talousarvionaloudestaan lainoja eikä sillä ole käytössään tähän liitteeseen mukaan otettavia liikekirjanpidon tilejä.

Liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit								
			31.12.2017				31.12.2016	
	Kappale määrä	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus osuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
...	0	0,00	0,00	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet	1		84,09	0,0	0,0	570,00	0,00	84,09
Luottokunnan osuustodistus	1		84,09	0,0	0,0	0,00	0,00	84,09
Osakkeet ja osuudet yhteensä	1		84,09	0,0	0,0	570,00	0,00	84,09
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset								
	Kirjanpitoarvo	Kirjanpitoarvo						
	31.12.2017	31.12.2016						
Liikelaitos	0,00	0,00						
- Peruspääoma	0,00	0,00						
- Muu oma pääoma	0,00	0,00						
...								
Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset	0,00	0,00						
...								
Yhteensä	0,00	0,00						
PRH:lla ei ole tässä esitettäviä sijoituksia								

31.12.2017

Liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Patentti- ja rekisterihallituksella ei ole talousarviosta annetun asetuksen 1435/2014 mukaisen raja-arvon ylittäviä eriä.

Liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt						
€	Talousarvio- menot 2017	Määrärahan tarve 2018	Määrärahan tarve 2019	Määrärahan tarve 2020	Määrärahan tarve myöhemmin	Määrärahan tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä						
	3 526 357,09	3 310 650,00	4 226 070,00	2 991 651,00	2 810 000,00	13 338 371,00
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2017	Määrärahan tarve 2018	Määrärahan tarve 2019	Määrärahan tarve 2020	Määrärahan tarve myöhemmin	Määrärahan tarve yhteensä
...	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä						
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä						
	3 526 357,09	3 310 650,00	4 226 070,00	2 991 651,00	2 810 000,00	13 338 371,00

Liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Patentti- ja rekisterihallituksella ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 14: Taseeseen sisällyttömät rahastoidut varat

Patentti- ja rekisterihallituksella ei ole taseeseen sisällyttömiä rahastoituja varoja.

Liite 15: Velan muutokset

Patentti- ja rekisterihallituksella ei ole tässä tarkoitettuja velkoja.

Liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Patentti- ja rekisterihallituksella ei ole tässä tarkoitettuja velkoja.

Liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Patentti- ja rekisterihallituksen taloudellinen tilanne selviää annetuista laskelmista ja niiden liitetiedoista sekä toimintakertomuksesta.

LEI-maksun laskutuksen viivästymisellä on noin yhden miljoonan laskutusvaje liiketaloudellisiin tuloihin.

31.12.2017

15. Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Patentti- ja rekisterihallituksessa 28 päivänä helmikuuta 2018

Pääjohtaja

Antti Riivari

Taluspäällikkö

Pekka Heikkinen

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Paikka ja aika:

Allekirjoitus